

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Wickman-Viitala, T. & Kostia, S. (2020) Uusi hankevalmistelumalli tuo lisää vaikuttavuutta kiertotalouden edistämiseen. TAMK-blogi, 23.10.2020.

URL: <https://blogs.tuni.fi/tamkblogi/hanketoiminta/uusi-hankevalmistelumalli-tuo-lisaa-vaikuttavuutta-kiertotalouden-edistamiseen/>

Uusi hankevalmistelumalli tuo lisää vaikuttavuutta kiertotalouden edistämiseen

23.10.2020 — Arja Hautala

Valmistelutiimissä pohdittiin, voisiko tulevaisuudessa myös koptereita käyttää ruuan kuljetuksessa.

Uudet ja innovatiiviset avaukset syntyvät usein osaamisten rajapinnoilla. Hyvien ideoiden lisäksi tarvitaan työkaluja yhdistämään ideat ja osaajat toisiinsa. Samoin tarvitaan ketteriä prosesseja, jotka mahdollistavat osaajien hyppäämisen hankevalmisteluun joskus tiukallakin aikataululla. RUOKO-hankkeen intrassa julkaisemamme ilmoitus kiinnitti tavoitellun kohderyhmän huomion ja johti hyvän valmistelutiimin rakentumiseen. Saimme mukaan myös ensikertalaisia.

Miten motivoituneet osaajat esiin?

RUOKO-hankeidea syntyi TAMK Circular & Bioeconomy Actions -tutkimusryhmän ideointipalaverin tuloksena keväällä 2020. Vaikka tutkimusryhmä itsessään on monialainen, se tunnisti tarpeen osaamispohjan laajentamiselle hankevalmisteluun. Mietimme, miten löytäisimme TAMKista oikeat osaajat? Tunsimme toki osaajia, mutta osaamisen lisäksi halusimme mukaan myös motivoituneita tekijöitä eli heitä, joiden mielestä idea olisi mielenkiintoinen.

Julkaisimme intrassa ilmoituksen, jossa kuvasimme ideaa ja pyysimme mukaan hankevalmisteluun asiasta kiinnostuneita osajia. Jaoimme myös intralinkkiä sopivissa verkostoissa. Tällaista toimintatapaa pilotoitiin ensimmäistä kertaa TAMKissa ja se osoittautui toimivaksi. Valmisteluryhmä täydentyi vielä ruoka- ja ravintola-alan osajilla. Ensimmäisessä tapaamisessa keskityimme kunkin hankekokemuksiin ja vahvuuksiin. Myöhemmin täydensimme ryhmää myös älyteknologiaosaamisella.

Hanketoiminnassa tarjolla monia rooleja

On tärkeää saada hankevalmistelutiimin mukaan osaamista ja ideoijia eri taustoilla. Kaikkien ei tarvitse tehdä kaikkea, vaan kukin osallistuja tuo tiimiin oman osaamisensa – tärkeintä on osallistua yhteiseen tekemiseen oikealla asenteella. Pilotoidussa mallissa hankevalmisteluun lähtivät avoimen kutsun innoittamina juuri ne, joita RUOKO-hankkeen teemat kiinnostivat aidosti.

Mainoslause oli myyvä: ‘Haluamme sinut yhteiskehittämään kestäviä ruokapalveluita!’

Kun hankevalmisteluryhmä oli täydentynyt, tapasimme vielä ennen kesälomaa koko porukalla ja keskustelimme kunkin kokemuksista ja vahvuuksista hankehakuprosessissa. Selvisi, että olimme saaneet mukaan muun muassa kokeneen hankekirjoittajan, yrityskontaktoijan, joka ei ole innostunut kirjoittamisesta ja ensikertalaisen, joka on innokas oppimaan ja tekemään. Saimme mukaan hankeideoinnin ja aikataulutuksen ammattilaiset vetämään projektia.

Yrityskontaktoinnissa olemassa olevien verkostojen merkitys korostuu

Valmisteluun osallistuneilla oli helppoa olla yhteyksissä omien alojensa sidosryhmä- ja kumppanuusverkostoihin. Erityisesti aluekehityksessä paikalliset verkostot ovat tärkeitä, jotta ideaa voidaan testata jo hakuvaiheessa. Soittokierrokselta saatiin kontaktoiduilta yrityksiltä välitön palaute ja kiinnostuksen ilmaisu, mikä on tärkeää hankeidean tarpeen perustelemiseksi. Konseptista kiinnostuneita yrityksiä löytyi 16; vain yksi vastasi tilanteen olevan sellainen, ettei resurssia löydy tällä hetkellä ylimääräiseen.

Kun kehitetään konseptia, jossa yhdistyy monta toimialaa, mukaan täytyy saada eri toimialojen yritysten alan osaaminen. Jotta näinkin laajaan, eri toimialoja edustaviin yrityksiin voitiin saada lyhyessä ajassa yhteys, se edellytti, että tiimin jäsenillä oli niihin jo entuudestaan hyvät suhteet olemassa. Lisäksi oli varmistauduttava, että koska TAMKissakin on meneillään kymmeniä eri hankeprojekteja eri yritysten kanssa, että mukaan pyydetään sellaisia, joilla ei välttämättä ole juuri jo meneillään toista hankeprojektia. Erityisesti tässä koronapandemian aikana on hyvä ymmärtää yritysten priorisoivan aikansa liiketoimintansa akuutteihin asioihin, vaikka useimmat ymmärtävätkin, että yhteistyö oppilaitoksen kanssa kantaa hedelmää pidemmällä aikavälillä.

Mitä RUOKOssa tavoitellaan?

Take away -ruoan haaste on monesti ns. ylipakkaaminen, mistä kuluttajalle jää käteen useita erilaisia, eri materiaalista valmistettuja pahvi-, kartonki- tai muovirasioiden osia. Miten kuluttaja osaisi lajitella ja kierrättää ne oikein? RUOKO-ideassa tunnistettiin kuluttajan ongelma: nälän yllättäessä on saatava tilattua kotiin ruoka-annos, joka on maukas ja maistuva, se on pakattu annosta oikein suojaavaan, kuljetuksen kestävään pakkaukseen, joka on helpoin ohjein kierrätettävissä ja saapuu ruokapöytään logistisesti järkevällä tavalla. RUOKOn tavoitteena on löytää kuluttajan kannalta toimivat kiertotalouteen pohjautuvat materiaali- ja pakkausratkaisut sekä parantaa älyominaisuuksien käyttäjäystävällisyyttä.

Lisäksi kestävä kehityksen mallin mukaisella toiminnalla on varmistettava koko toimitusketjun ekologisuus, kuten juuri annospakkauksen kuljetus. RUOKO-hankeessa kehitettävät energia- ja kustannustehokkaat toimintamallit auttavat ravintola-alan yrityksiä ja pakkauksen älyominaisuuksilla voitaisiin myös helpottaa omavalvonnan seurantaa. Mukaan tulevien pakkausmateriaalitoimittajien ja -jalostajien, kuten myös muotoilu- ja muiden palveluntuottajien, kuten logistiikka, mahdollistama yhteistyö takaa kehitettävien ratkaisujen käyttäjäystävällisyyden, ekologisuuden ja taloudellisuuden. Pirkanmaalla koko toimialan verkostomainen toimintatapa kehittyy, mitä tarvitaan erityisesti nyt koronan aiheuttamissa toimintaympäristön äkillisissä muutoksissa.

RUOKO-hankehakemus lähti Pirkanmaan liiton EAKR-hakuun 2.10. ja tietoa jatkuu pääsystä odotellaan kuun vaihteessa. Jos tämä rahoitushaku ei onnistu, valmistelutiimi on motivoitunut jalostamaan ideaa eteenpäin ja etsimään seuraavan potentiaalisen rahoittajatahon.

Teksti: Tiina Wickman-Viitala, TAMK, liiketalouden lehtori ja Silja Kostia, yliopettaja,
TAMK Circular & Bioeconomy Actions -tutkimusryhmän vetäjä
Kuva: Mika Kanerva